

Persbericht

Luxemburg, 16 januari 2023

De hoeveelheid gevaarlijk afval in de EU neemt nog steeds toe

Ondanks maatregelen van de EU om de productie ervan te verminderen, blijft de hoeveelheid in de EU geproduceerde gevaarlijke afvalstoffen sinds 2004 toenemen. In een vandaag gepubliceerde analyse werpt de Europese Rekenkamer (ERK) licht op bestaande en toekomstige uitdagingen bij het omgaan met gevaarlijk afval: het verbeteren van de indeling, het zorgen voor traceerbaarheid, meer recyclen en het bestrijden van de illegale handel, die nog steeds lucratief is.

“De productie van gevaarlijke afvalstoffen neemt toe, en de EU moet dit probleem aanpakken”, stelt Eva Lindström, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor de analyse. “Recycling en energierecuperatie zijn de beste manieren om gevaarlijk afval te behandelen. Verwijdering van afvalstoffen mag alleen als laatste redmiddel worden gebruikt. Meer dan 50 % van het gevaarlijk afval van de EU wordt echter nog steeds eenvoudigweg verwijderd. In deze analyse laten we zien dat het vermijden en behandelen van gevaarlijke afvalstoffen een uitdaging blijft, maar ook kansen biedt.”

De beste manier om met gevaarlijk afval om te gaan is voorkomen dat het ontstaat. Dit is sinds 1991 een prioriteit van de EU. De maatregelen van de EU zijn gericht op het beïnvloeden van de manier waarop marktdeelnemers producten ontwerpen en vervaardigen. Ook hebben deze acties ten doel vervuilers verantwoordelijk te stellen voor hun afval en consumenten beter voor te lichten. Ondanks deze initiatieven neemt de hoeveelheid gevaarlijk afval die in de EU ontstaat niet af.

Gevaarlijke afvalstoffen moeten volgens strenge regels en veiligheidseisen worden verwerkt in speciale verwerkingsinstallaties. De daaruit voortvloeiende administratieve lasten en de hogere kosten voor marktdeelnemers brengen het risico van handel in gevaarlijk afval met zich mee. Hierbij geven marktdeelnemers het door hen geproduceerde afval niet als gevaarlijk aan, maar dumpen zij het in plaats daarvan illegaal of brengen zij het illegaal over naar elders. De auditors benadrukken dat het correct indelen en traceren van gevaarlijk afval kan helpen bij het voorkomen van onjuiste verwerking en illegale sluiproutes. Zij merken echter op dat gevaarlijk afval in verschillende lidstaten verschillend wordt ingedeeld. De Europese Commissie zou ook haar inspanningen kunnen opvoeren om de toepasselijke EU-wetgeving te harmoniseren, zeggen de auditors. Het afstemmen van nationale elektronische registers betreffende gevaarlijk afval op het geplande Europese register voor het overbrengen van afval kan ertoe bijdragen dat gevaarlijke afvalstoffen tijdens hun hele levenscyclus doeltreffender worden getraceerd.

Dit persbericht is bedoeld om de kernboodschap weer te geven van de analyse van de Europese Rekenkamer. De volledige analyse is te vinden op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Gevaarlijk afval moet idealiter worden voorbereid voor hergebruik of recycling. Veel gevaarlijk afval is echter niet geschikt voor hergebruik, en recycling wordt beperkt door technische problemen en het gebrek aan marktkansen voor gerecyclede output. In de analyse wijzen de auditors erop dat het verbeteren van recyclingtechnologieën en -capaciteit kansen biedt. Zo zou het terugwinnen van kritieke grondstoffen uit elektronische apparaten en ander afval de strategische autonomie van de EU ondersteunen.

De handel in en het illegaal storten van gevaarlijk afval blijft lucratief: alleen al voor de handel worden de jaarlijkse inkomsten geschat op 1,5 tot 1,8 miljard euro. Dit wordt zelden opgespoord, onderzocht of vervolgd en de straffen zijn laag.

De mogelijkheden tot illegale handel kunnen worden beperkt door gebruik te maken van digitalisering om gevaarlijke afvalstoffen beter te traceren en valse aangiften te bestrijden, en door een afschrikkender sanctiemechanisme. Een verbod op elke vorm van overbrenging van voor verwijdering bestemde afvalstoffen, dat in 2021 door de Commissie werd voorgesteld, kan verder bijdragen tot het verminderen van de handel in gevaarlijk afval.

Achtergrondinformatie

In de EU-wetgeving wordt gevaarlijk afval gedefinieerd als afval met een of meer gevaarlijke eigenschappen, dat bijvoorbeeld explosief, irriterend of giftig is. Gevaarlijke afvalstoffen kunnen de volksgezondheid en het milieu schaden.

Productie (vooral van metalen), water- en afvalverwerking, bouw en mijnbouw zijn samen goed voor 75 % van de in de EU geproduceerde gevaarlijke afvalstoffen. Gevaarlijk afval kan ook in huishoudens worden geproduceerd (bijv. afvalstoffen uit bepaalde geneesmiddelen, gebruikte batterijen, schoonmaakmiddelen en elektronische apparaten).

Op het gebied van afvalbeheer zijn de EU-landen verantwoordelijk voor de handhaving van de EU-wetgeving op nationaal niveau. De Commissie heeft talrijke inbreukprocedures ingeleid tegen lidstaten omdat zij de EU-voorschriften niet in nationale voorschriften hebben omgezet of omdat zij de EU-voorschriften niet naleven. De Commissie heeft een overzicht van de EU-financiering voor afvalbeheer in het algemeen, met 4,3 miljard euro aan EU-middelen die zijn uitgetrokken voor de programmeringsperiode 2014-2020, maar niet specifiek voor gevaarlijk afval. Uit de beschikbare gegevens blijkt dat dergelijke financiering voornamelijk via Horizon 2020 is verstrekt voor onderzoek en capaciteitsopbouw. De andere grootste bijdragen aan de financiering van het beheer van gevaarlijk afval zijn afkomstig van het Cohesiefonds en het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling. In aanvulling op de EU-begroting verstrekken zowel de herstel- en veerkrachtfaciliteit als de Europese Investeringsbank ook financiering voor afvalbeheer, met inbegrip van gevaarlijk afval. Sinds de vaststelling van de taxonomieverordening in 2020 is de EU gestopt met de financiering van de verbranding van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan op stortplaatsen, activiteiten die als niet-duurzaam worden beschouwd. In plaats daarvan bevordert de EU recyclingactiviteiten.

Dit is geen controleverslag maar een analyse die voornamelijk is gebaseerd op openbaar beschikbare informatie of materiaal dat specifiek voor dit doel is verzameld. Eerdere ERK-publicaties op dit gebied hebben betrekking op [het beginsel “de vervuiler betaalt”](#), [elektrisch en elektronisch afval](#) en [kunststofafval](#).

De analyse van de ERK *“EU-maatregelen om de toenemende hoeveelheid gevaarlijke afvalstoffen aan te pakken”* is beschikbaar op de [ERK-website](#).

Perscontact

Persdienst van de ERK: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu — M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu — M: (+352) 621 552 224